

них відповідей (75% і більше) і фіксацією результатів у журналах успішності. Контроль практичних навичок проводиться диференційовано – оформлення й захист академічної історії хвороби, заповнення медичної карти стоматологічного хворого (форма №043/0), демонстрація навичок на фантомах.

Отже, варто підкреслити, що змішана форма навчання на кафедрі терапевтичної стоматології відкриває здобувачам вищої освіти доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає можливості спілкування з викладачами персонально, тривалий час працювати з матеріалами кафедри (повертатися до незрозумілих питань, неодноразово переглядати матеріали лекцій чи практичних занять тощо). А для викладачів кафедри дистанційне навчання вимагає більшої гнучкості, детальнішої розробки змісту теми заняття, складання запитань для закріплення теми, підтримання мотивації й зацікавленості здобувачів у навчанні, що забезпечує вдосконалення освітнього процесу, його доступність і ефективність.

Список використаної літератури

1. Грушина І.В. Теоретичні та методологічні основи використання дистанційних технологій в контексті змішаного навчання / І.В. Грушина // Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. – Вип. 10 (1). – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016. – С. 28–34.
2. Петрушанко Т.О. Підходи до підвищення якості навчання студентів-старшокурсників на кафедрі терапевтичної стоматології/ Т.О.Петрушанко, Н.М.Іленко, І.Ю.Литовченко, Е.В.Ніколішина // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні», Полтава, 2019. - С.168-169.
3. Положення про дистанційну форму навчання у Полтавському державному медичному університеті № 315 від 19 травня 2021р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.umsa.edu.ua › department-npr › docs_links

ІННОВАЦІЙНІ КОНЦЕПЦІЇ ВИКЛАДАННЯ У СФЕРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Писаренко О.А., Цветкова Н.В.

Полтавський державний медичний університет

Основні джерела інформаційних ресурсів для підготовки лікарів - слухачів до занять: ресурси інтернету – 44%; навчальна й навчально-методична література абонементного відділу університетської бібліотеки – 32%; спеціальна медична література (журнали у відділі періодики) – 24%.

Ключові слова: післядипломна освіта, тьютор, лікар-слухач, дистанційна освіта, онлайн-навчання.

The main sources of information resources in the preparation of doctors - students for classes: Internet resources - 44%; educational and educational-methodical literature of the subscription department of the university library - 32%; special medical literature (journals in the periodicals department) - 24%.

Key words: postgraduate education, tutor, listening student, distance education, online learning.

Основним пріоритетом реформування стоматологічної служби України в системі охорони здоров'я став розвиток профілактичного напрямку медичної допомоги населенню України й первинної медичної допомоги. Головний напрям оптимізації медичної стоматологічної допомоги населенню полягає в покращенні знань і професійних навичок лікаря-стоматолога.

Одним із елементів модернізації системи охорони здоров'я є перехід від дисциплінарного принципу первинної медико-санітарної допомоги населенню до проблемного, у результаті сформувалося соціальне замовлення суспільства на створення служби загальнопрактикуючого лікаря-стоматолога [1].

Лікарі, підготовлені за фахом «Стоматологія», для надання населенню послуг у клініці ортопедичної стоматології повинні мати сертифікат лікаря стоматолога-ортопеда. Здобути таку освітню кваліфікацію лікар-стоматолог може після проходження на кафедрі післядипломної освіти лікарів стоматологів-ортопедів циклу «Спеціалізація» з фаху «Ортопедична стоматологія» терміном три місяці.

За стандартом післядипломної безперервної професійної освіти (розвитку) фахівців за спеціальністю «Ортопедична стоматологія», обов'язкові компоненти такі:

- диплом лікаря-стоматолога про закінчення вищого державного навчального закладу України й сертифікат про закінчення інтернатури за спеціальністю «Стоматологія»;
- стаж роботи за фахом – три роки й більше;
- лист адміністрації лікувального закладу з клопотанням про зарахування лікаря-стоматолога на цикл спеціалізації за спеціальністю «Ортопедична стоматологія».

Навчальний план і програма були доопрацьовані та змінені відповідно до нормативних документів і листів відповідних міністерств і департаментів. Календарний план циклу «Спеціалізація з ортопедичної стоматології» передбачає збільшення навчального часу на самостійну роботу, тому викладачі кафедри постійно перебувають у пошуку нових способів і форм викладання ортопедичної стоматології.

Співвідношення часу на аудиторну й самостійну роботу в усьому світі становить 1: 3,5. Так, у Британській системі вишівської підготовки власне аудиторне навантаження становить 25% загального обсягу навчального часу в магістратурі, інші години – для тьюторських, семінарських і практичних занять, самостійної роботи. Самостійною роботою вважають плановану роботу слухачів, яку вони виконують за завданням і під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі [2; 4].

Розрізняють такі види самостійної роботи: підготовка до семінарів, заповнення амбулаторних карт за темою заняття, підготовка до написання наукових оглядів і статей, розробка сценарію й роздаткового матеріалу для профілактичних акцій, які проводяться регулярно за участі всіх членів кафедри, та ін. При оцінці самостійної роботи, наприклад, підготовки до участі в конференції, ураховується якість презентації за ступенем розкриття теми, глибини знань із теми, осмислення результатів лабораторних та інструментальних досліджень, рівня ораторської

майстерності, стилю й організації виступу, інтересу, викликаного в слухачів, професіоналізму; велике значення надається аналізу літературних джерел. Таким чином, педагог у новій освітній системі постає як викладач – лектор – тьютор – науковий керівник.

Тьютор (від англ. tutor - учитель) – особа, що веде індивідуальні або групові заняття з учнями, здобувачами освіти, репетитор, наставник. В університетах тьютори мають помічників, помічники викладача – здебільшого аспіранти або старші студенти. Тьютор – ключова фігура самостійної роботи в дистанційному навчанні, що відповідає за проведення занять з інтернами і слухачами. Аналізуючи досвід зарубіжних університетів, можна бачити, що в більшості випадків розробник курсу і тьютор – це одна й та ж особа. Багато досвідчених викладачів віддають перевагу при проведенні занять зі студентами, інтернами і слухачами, використовуючи технологію дистанційного або онлайн-навчання.

Обов'язки тьютора:

- Онаяомлення з матеріалом навчального циклу (якщо він не є автором циклу).
- Отримання загальної характеристики перспективних лікарів-курсантів, вивчення їхніх навчальних потреб, мети й інших подробиць.
- Вивчення принципів і методів дистанційного навчання.
- Координація чисельності лікарів-курсантів, передача розкладу, процедурних вимог.
- Ідентифікація визначень, узгодження питань і встановлення професійного зв'язку зі слухачами.
- Підготовка навчальних матеріалів для надання слухачам, моделі відповідей, копії самостійних робіт слухачів, загальні коментарі про отримані роботи, поширені помилки та їх аналіз.
- Обговорення з адміністрацією гострих проблем, пов'язаних із роботами слухачів на предмет плагіату.
- Входити до складу екзаменаційної комісії.
- Отримувати й обробляти підсумкові екзаменаційні матеріали.
- Допомога, за необхідності, у зміні засобів інформації.
- Брати участь у доповненні матеріалів циклу тощо.

Від викладача-тьютора потрібні висока педагогічна кваліфікація, професійна кваліфікація і здатність працювати з кожним курсантом індивідуально [3].

Опитування, проведене серед слухачів показало, що час, який курсанти виділяють на самопідготовку, значно різниться. Так, 47,8% опитаних виділяють 3:00 на тиждень, 40,4% – від 30 до 60 хвилин на тиждень, 11,8% курсантів самостійно готуються менше 30 хвилин на тиждень. При цьому, 77% респондентів вважають, що «ідеальний» курсант має готуватися не менше 6 годин на тиждень [3;2].

Основні джерела інформаційних ресурсів при підготовці курсантів до занять такі: навчальна й навчально-методична література абонементного відділу академічної бібліотеки – 64%; спеціальна медична література (журнали у відділі періодики) – 12%; ресурси інтернету – 11%. Самостійна робота лікаря забезпечує його безперервне й дистанційне навчання.

До недоліків традиційної системи очного навчання належать відставання знань від рівня розвитку інформаційних технологій, низька адаптація системи освіти до різних соціально-економічних умов, відрив лікарів від лікувального процесу на тривалий період, специфічність освіти в кожному навчальному закладі. Дистанційна освіта передбачає оснащення сучасними технічними засобами. І в багатьох містах України є освітні центри, які плідно функціонують з електронними системами передачі й прийому сигналу, за допомогою яких здійснюється дистанційна освіта лікарів на місцях, без відриву від лікувальної роботи [5].

Упровадження дистанційної освіти сприятиме розвитку дистанційних освітніх технологій у медичній освіті лікарів, створенню якісних курсів дистанційного навчання, практичній реалізації законів і наказів щодо впровадження дистанційних освітніх технологій у систему післядипломної освіти лікарів, підвищенню якості й доступності післядипломного професійного навчання спеціалістів. Послідовність ступенів успіху досягнення професіоналізму – це висока мотивація до виконання самостійної роботи, правильна організація самостійної роботи слухачів, зміна ролі викладача, інформаційна й методична підтримка курсантів, довірчі й партнерські відносини [1].

Педагогіка в медицині ніколи не була консервативною. Усі досягнення науки дуже швидко стають надбанням лікарів-стоматологів, бо немає нічого дорожчого за життя і здоров'я людини. Безперервний професійний розвиток лікарів, які раніше закінчили медичний заклад вищої освіти й повинні вчитися все своє професійне життя, самостійна робота й дистанційна освіта з багатьох медичних спеціальностей займають провідне місце.

Список використаної літератури

1. Швецова-Водка Г.М. Загальна теорія документа і книги / Швецова-Водка Г.М. – К.: Знання, 2014. – 405 с.
2. Bersin, Josh; Howard, Chris; O'Leonard, Karen; Mallon, David (2009).
3. Статистика використання e-learning платформ в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uiite.kpi.ua/ua/about-dl/regions.html>.
4. Скакун В.А. Методика викладання спеціальних предметів / Скакун В.А. – М.: Видавничий центр "Академія", 2007. – 195 с.
5. Ерганова Н.Є. Методика професійного навчання / Ерганова Н.Є. – М.: Видавничий центр "Академія", 2007. – 179 с.